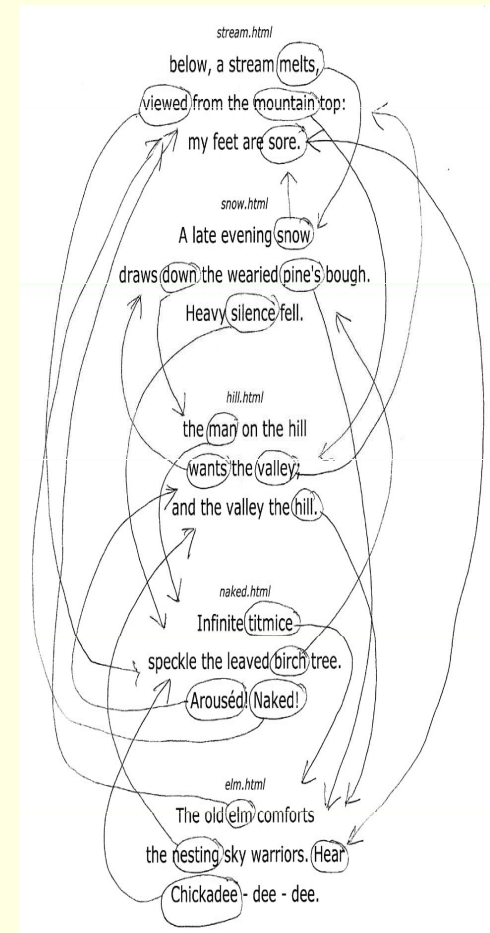

Memetika a literatura

- **literární memetika** (literary memetics) - v roli memetických replikátorů různé literární formy, např. sonet, haiku apod.
- memetika není tradiční studií žánrů či recepce díla
- tvoří konstrukci pro diskuzi o literárních dílech uvnitř přesného časového rámce
- memetická analýza poskytuje teoretickou pomůcku pro pochopení situovanosti díla na základě textu. Rozpoznává slavné fráze a ideje, které se rozšiřovaly z některého konkrétního textu
- toto všeobecně lehčí v dílech starších než v dílech současných. Memetická analýza musí být navíc doplněna dalšími analýzami, pro které opět slouží jako jednotící rámeček

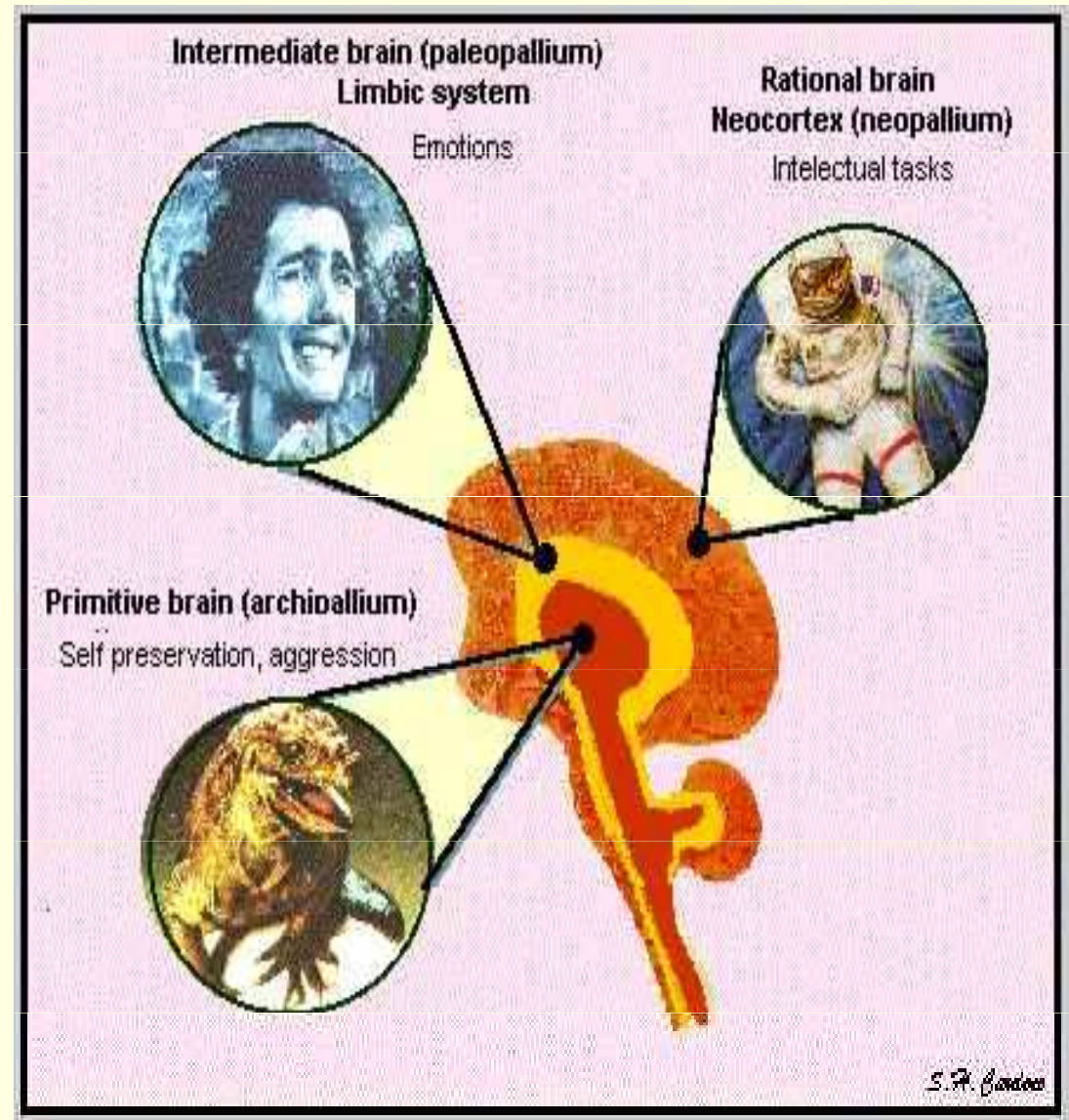
Memetika a psychologie

- široká škála společných témat, nejíce z nich řeší evoluční psychologie
- evoluční psychologie sdílí s memetikou zájem o témata sexu, rodinného života, altruismu, emocí či vrozených jazykových dispozicí. Vysvětlení vycházejí na rozdíl od memetiky z konceptu genetické evoluce
- paralelně prováděné výzkumy v memetice a evoluční psychologii odhalují původ určitých lidských charakteristik. Ty přičteny buď evoluci kulturní či evoluci genetické

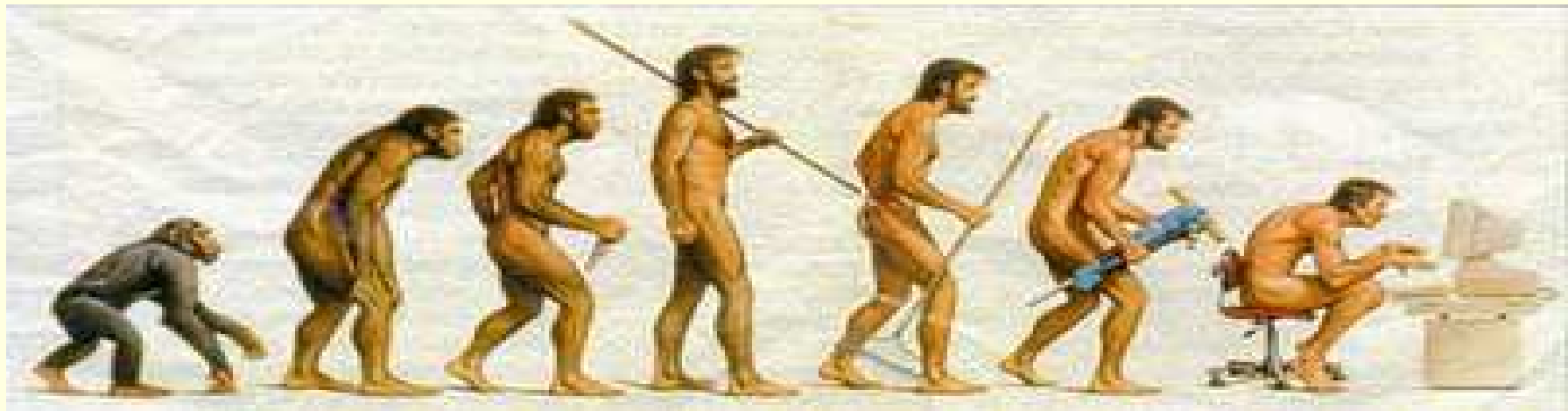
Memetika a psychologie

- evoluční psychologie a memetika postupně uspořádávají své poznatky a rozdělují si své vlastní oblasti výzkumu. Stále zůstává mnoho nejasností v lidském chování, které čekají na zařazení k příslušné disciplíně

Memetika a psychologie

- s genetickou evolucí je spojena např. sexuální žárlivost mužů
- některé lidské charakteristiky jako například ženská preference mužů s vysokým statutem či majetkem je odvoditelná z obou typů evoluce
- s memetickou evolucí jsou spojena např. různá tabu

Memetika a neurovědy

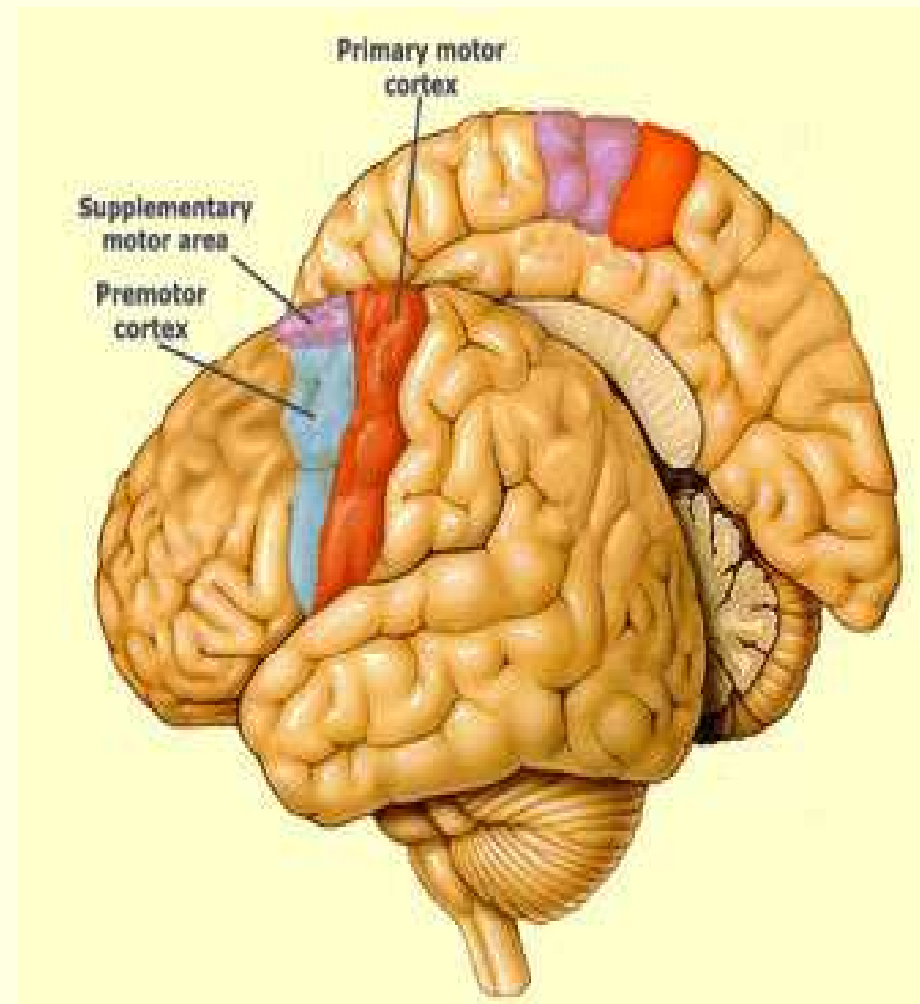

- neurovědy dodávají memetickým teoriím argumenty a důvěryhodnost. Objevením memů v mozkových strukturách by memetika našla konečný důkaz existence těchto kulturních jednotek
- současné představy o cerebrální struktuře memů zůstávají pouhými spekulacemi, taktéž samotný proces přenosu memů (imitace) zůstával ještě donedávna oblastí neurofyziology dosud neprobádanou

Memetika a neurovědy

- italský profesor lidské fyziologie Giacomo Rizzolatti objevil v 90tých letech minulého století v mozku opic nový druh neuronů
- tzv. zrcadlové neurony jsou zvláštní třídou vizuálně-motorických neuronů. Nacházejí se ve ventrálním premotorickém cortexu označovaném jako oblast F5 a v Brodmannově oblasti

Memetika a neurovědy

- neurony se aktivují → když opice provádí specifické pohyby rukou, nohou nebo ústy → když opice pozoruje jiného jedince provádějícího podobné aktivity
- zrcadlové neurony převádějí senzorní informaci na informaci motorickou a to dokonce i tehdy, pokud opice část prováděné akce nevidí a senzorní informace je tedy nekompletní
- tyto neurony jsou neuronální bázi imitace - převodu viděné perspektivy do perspektivy vlastní a následného provedení akce, a také porozumění významu prováděné akce (tj. tomu, co druhý jedinec dělá)

Memetika a neurovědy

- z množství nepřímých důkazů lze vyvozovat, že podobný zrcadlový systém jako u opic se nachází i v mozku člověka
- v současnosti jsou zrcadlové neurony dávány do spojitosti také s empatií, s porozuměním úmyslům druhých lidí či s evolucí řeči, ale také s různými poruchami jako je autismus
- americký psycholog a biolog V. S. Ramachandran předpovídá, že „[...] zrcadlové neurony sehrají v psychologii stejnou roli, jakou sehrála DNA v biologii.“

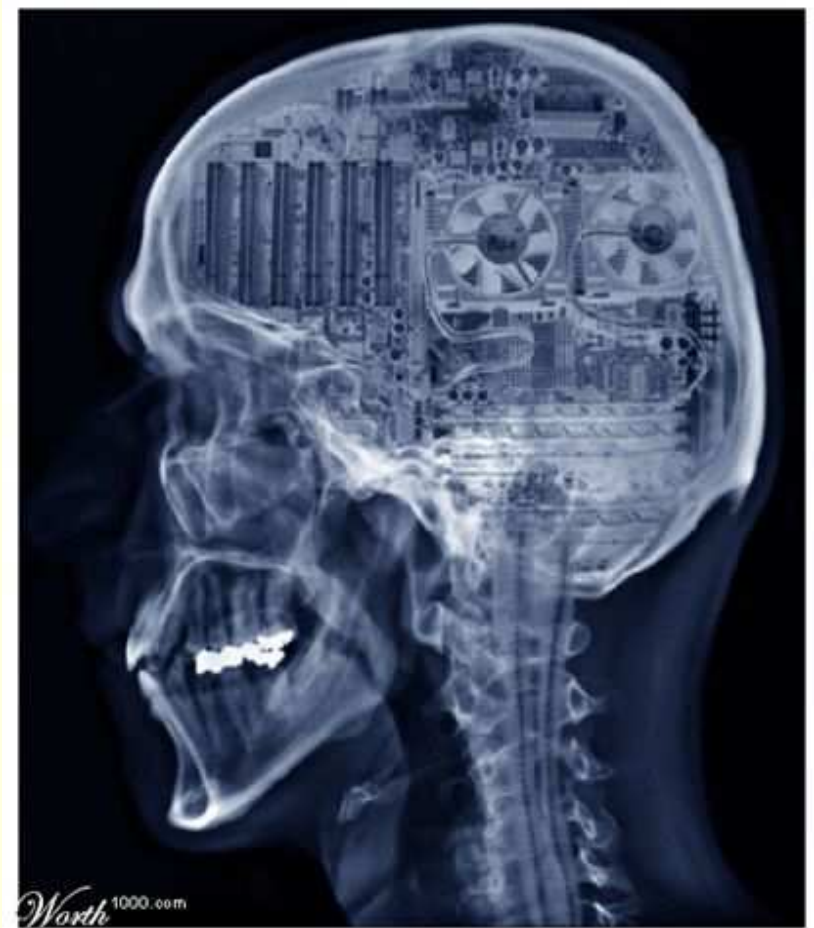
Memetika a kognitivní věda

- Douglas R. Hofstadter - odborník na umělou inteligenci. Ve svých knihách propojuje memetiku se sebereferenčními systémy. Podněcuje zkoumání sebereferenčních a seberekopírujících se vět (Kopíruj mě!) a virálních textů (řetězových dopisů)
- fenomén řetězových dopisů, ale i dalších pyramidových systémů je dodnes předmětem zájmu memetiky, a to jak v prostředí tradičním, tak v prostředí virtuálním
- i některé vtipy jsou sebereferenční:
  - *už milionkrát jsem říkal, abys nepřeháněl*
  - *jsem flegmatik a je mi to jedno*
  - *nostalgie už není, co bývala*

Memetika a filosofie mysli

- filosof Daniel C. Dennett – přihlásil se k teorii memů a začlenil ji do svých úvah o vědomí
- náš mozek je analogií počítačového hardwaru. Memy operující v něm jsou analogické softwarovým souborům nainstalovaným v počítači
- díky práci obrovského množství softwarových memů se vynořuje vědomí

Memetika a filosofie mysli

- memy jsou instalovány do našich mozků těmi, kteří nás vychovávají a vzdělávají, rozličné memy pak specifikují, jakým způsobem máme myslet
- memy tvoří mentální software. Většina těchto memů je svým hostitelům prospěšná, jelikož přirozený výběr upřednostňuje právě ty memy, které jsou nejefektivnější při řešení problémů. Memy, které cizopasí na vědomí, představují pouze nepatrný zlomek z celkového obnosu memů

Memetika a pedagogika

- řešení globálních problémů lidstva vyžaduje invenci a nové pojetí výuky vychovávající k invenčnímu myšlení
- nelze předem říci, jaké budou potřebné znalosti zítřka. Škola musí připravit své žáky na celoživotní vzdělávání → potřeba změny v procesu učení
- i učitelé musí překročit hranice osnov, aby mohli čelit problémům zítřka a byli schopni připravit studenty na život v učící se společnosti
- potřeba reformovat proces učení se projevuje snahou zavádět alternativní formy výuky umožňující žákům učit se takovým stylem, který odpovídá jejich přirozenému způsobu zpracování poznatků

Memetika a pedagogika

- jeden z možných přístupů k preferovaným stylům učení formuloval psycholog Clare W. Graves pod názvem teorie spirální dynamiky
- po Gravesově smrti propojili dva z jeho studentů - Don Edward Beck a Christopher C. Cowan – teorii spirální dynamiky s memetikou zavedením pojmu vMEMES
- vMEMES představují hodnotové systémy, které přitahují či odpuzují memetické replikátory a ovlivňují tak uspořádávání různých memplexů
- spirální dynamika identifikovala osm hodnotových systémů uspořádaných do následných úrovní

Memetika a pedagogika

- každý člověk nenáleží celý život pouze k jedné úrovni, ale dynamicky přechází mezi jednotlivými úrovněmi v závislosti na podmínkách vnějšího světa a vnitřního sebezaměření, a to oběma směry (vzestupně i sestupně)
- každá úroveň určuje hodnotovou orientaci člověka
  - odlišné úrovně spolu vzájemně kolidují a mohou být zdrojem konfliktů mezi lidmi i společnostmi
  - jsou zdrojem různých učebních stylů a tedy různých přístupů k vyučování

Memetika a pedagogika

→ pouze nejvyšší dvě úrovně jsou úrovněmi, na nichž jsou lidé schopni naslouchat druhým a akceptovat jejich názory. Necení si pouze sebe, ale cení si i ostatních

→ pouze z těchto vyspělých stupňů mohou přicházet sami učitelé, kteří budou schopni respektovat psychologickou různorodost učebních stylů svých žáků a porozumí přirozeným tokům lidského vývoje

MEMES	COLOR	THEME	FOCUS	THINKING	VALUE SYSTEMS	LIFESTYLE
Level 8	Turquoise	WholeView	We	Holistic	Compassionate, spiritual, intuitive, interconnected	Lives for wisdom
Level 7	Yellow	FlexFlow	Me	Systemic	Flexibility, spontaneity, competence supersedes status	Lives for mutuality
Level 6	Green	HumanBond	We	Humanistic	Community, harmony, equality, relativistic	Lives for harmony
Level 5	Orange	StriveDrive	Me	Materialistic	Entrepreneurial, strategic, success-driven	Lives for gain
Level 4	Blue	TruthForce	We	Absolutistic	Purposeful, authoritarian, "one-right-way"	Lives for later
Level 3	Red	PowerGods	Me	Egocentric	Power-driven, exploitative, no boundaries	Lives for now
Level 2	Purple	KinSpirits	We	Animistic	Sense of family/tribe with time-honored traditions	Lives for group
Level 1	Beige	SurvivalSense	Me	Automatic	Group bands together to stay alive	Lives for survival

Memetika a historie

- vztah mezi memetikou a historií je podobný vztahu mezi evoluční teorií a paleontologií
  - tak jako se evoluce vztahuje k biologické historii, týká se memetika lidských dějin. I memetická evoluce vysvětluje některé události, které se v historii odehrály
    - paleontologie přinesla nálezy, ukazující na prudké vymírání druhů během druhohor, způsobené pádem meteoritu na Zem, vysvětlení vymírání pak podává genetická evoluce
      - i memetická evoluce podává některá vysvětlení prudkých přechodů, které se v minulosti odehrály

Memetika a historie

- memetika není schopná vysvětlit celou lidskou historii, ale pouze tu část, která se týká masových trendů
- hlavní důraz je zaměřen na „malé lidi“ a „malé události“. Hypotéza, že velké historické změny jsou dílem masy lidí, a ne dílem jednotlivců, kteří poprvé přišli s velkými myšlenkami
- není popírán vliv velkých postav na formování historie, ale mnoho hnutí, která hrála svoji úlohu v dějinách, nevznikla z příkazů mocných, ale naopak si našla mezi mocnými své zastánce až po masovějším rozšíření
- teprve masa lidí měla sílu třeba i násilím prosadit ideály (memy) velkých postav. Příklad: Velká francouzská revoluce

Memetika a ekonomie

- memetika popisuje toky memetických informací, úspěchy memů se pak projevují jako jejich akumulace ve společnosti
- memetika určuje, kolik zastánců memy získaly
- úspěch memů dokáže měřit také ekonomie, ovšem v obou oblastech je používáno jiného způsobu měření
- ekonomie určuje, kolik majetku jejich zastáncům memy přinesly

Memetika a ekonomie

- lidé imitují nejvíce jedince s největšími úspěchy, tedy i velmi bohaté lidi → nejvíce rozšířenými memy memy nejlukrativnější. Příklad: pokud lidé vidí sázkaře, který díky šťastnému typu rychle zbohatnul, mohou si snadno osvojit mem sázení do loterie
- ne všechny memy šířící se úspěšně populací jsou memy, které zvyšují bohatství svých hostitelů. Různá náboženství šíří například memy pro chudobu, asketismus či zřeknutí se osobního vlastnictví
- samo vlastnictví memem není (nemluvňata mohou být vlastníky velkého bohatství, aniž by kohokoli imitovala), pravidla, podle nichž se určuje, kdo co vlastní, již memy jsou

Memetika a obchod/management

- v oblasti finančních trhů jsou v centru zájmu memy investičních strategií (tzv. investiční memy) určující chování trhu
- investiční strategie jsou chápány jako evoluční jednotky určující jakým způsobem budou finance deponentů investovány
- v oblasti managementu používána memetická analýza organizační struktury firem. Struktura je následkem nepsaných memetických pravidel, způsobuje ustrnutí firem na zvycích a rutinních vzorech jednání

Memetika a obchod/management

- memy se projevují jako manažerské módy či obchodní teorie sloužící jako model pro řízení organizací. Zajišťují organizacím jistou stabilitu, na druhou stranu však limitují jejich výkonnost
- po určení memů skrytých za mentálními modely jednotlivců a nepsanými pravidly v obchodní společnosti lze řízeně narušit jejich konstelaci. To uvede organizaci do dynamického prostředí vyžadujícího neustálé získávání nových znalostí a vede organizaci k neustálému zdokonalování

Memetika a obchod/management

- výsledkem je stav neustálých inovačních změn a přeměna struktury společnosti ze struktury strnulé a stabilní na strukturu tzv. učící se organizace (learning organisation)
- v oblasti reklamy – memetický proselytický design. Hrozba zneužití těchto technik k manipulaci s lidskými záměry a chováním směrem ke zvýšení spotřeby a konzumnosti. Již dnes uplatňovány při tvorbě reklam, při podomním prodeji, v multilevel marketingu, v supermarketech a při konání různých sportovních utkání a politických mítinků

Memetika a matematika

- nejvýznamnější matematickou teorií související s memetikou je teorie her snažící se objasnit, jaká jsou optimální rozhodnutí v situacích, kdy dochází ke konfliktním situacím

		Henry	
		Not Guilty	Guilty
Dave	Not Guilty	2 Years, 2 Years	5 Years, 1 Yr.
	Guilty	5 Years, 1 Yr.	3 Years, 3 Years

Copyright 2005 - Investopedia.com

Memetika a matematika

- k popisu konfliktních situací je využívána technika matematického modelování a počítačových simulací, jejichž výsledky jsou pak aplikovány na situace v reálném prostředí
- simulace: populace sobeckých agentů → reprodukce → předávání informací svým potomkům (dědičnost vloh) → občasné chyby (mutace). Agenti vzájemně interagují (využití reálných životních strategií) → používají rozličné strategie: např. útoč na všechny, nemilosrdně pomsti každou zradu, náhodně odpouštěj podvod apod.

Memetika a matematika

- výsledky simulací překvapivé → mezi sobecky jednajícími agenty se postupně vyvinula vzájemná kooperace zvyhodňující „hodnější“ strategie
- vysoce efektivní algoritmus: vítězství - ponech si strategii, prohra změň strategii. Využití: vysvětlení prudkého nárůstu a proselytického šíření různých hnutí během krušných časů, kdy lidé strádají hlady či nemocemi. Strádající lidé jsou ochotni opustit staré názory ve prospěch nových → šíření proselytických memů. Předpokládá se, že této strategie využívají ke svému šíření např. xenofobní memy